

ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

1139 Budapest, Teve u. 4-6.
1903 Budapest, Pf.: 314/15.
Tel: (06-1) 443-5573 Fax: (06-1) 443-5733
BM: 33-104, 33-140 BM Fax: 33-133
E-mail: orfkvezeto@ork.police.hu

Szám: 27879/ /2008. RP.

Tárgy: alapvető jogot sértő
rendőri intézkedés
elleni panasz elbírálása

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva, panaszos által benyújtott panasz tárgyában folytatott eljárás során – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Panasztestület) 141/2008. (XI. 26.) számú állásfoglalása megállapításaira – a rendőri intézkedés elleni panaszt
elutasítom.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. § (1) bekezdésére, valamint a 109. § (3) bekezdésére – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál – a Fővárosi Bíróságnak címezve – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése alapján

A keresetlevelet a jelen határozat közlésétől számított harminc napon belül a Fővárosi Bírósághoz is be lehet nyújtani a Ket. 109. § (1) bekezdése, valamint a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 326. § (7) bekezdése alapján.

A határozatot kapják:

- 1) panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Megyei Rendőr-főkapitányság
- 4) Ó-i Rendőrkapitányság
- 5) Irattár

INDOKOLÁS

I.

1. A Panasztestület előtt szóban előterjesztett panasz szerint 2008. júliusában Ó-n, a Penny Market üzletközpontban történt vásárlást követően a panaszos járművével szeretett volna kihajtani a parkolóból, amikor – elmondása szerint nem a saját hibájából – koccanásos balesetet szenvedett. A baleset másik résztvevője (a továbbiakban: a másik jármű) megállt és a helyszínen maradt. A panaszos elmondása szerint a másik járműben – melyet egy 17-18 év körüli fiatal lány vezetett – egy család utazott. Utasai a koccanás után kiszálltak és elkezdték szidalmazni, azt állítva, hogy ő okozta a balesetet. A balesetben a panaszos járművének a festése karcolódott meg elsősorban.

A panaszos ekkor felhívta a rendőrség ingyenesen hívható számát és rendőri intézkedést kért. Elmondása szerint hallotta, hogy a kapitányságon őt a „biztos az a J. I.” szavakkal azonosították. Ezután rendőrségi szolgálati gépjárművel a helyszínre érkezett egy hivatásos rendőr mellett két rendészeti szakközépiskolai tanuló is.

A rendőr köszönés helyett szidalmazni kezdte a panaszost a „mit akarsz itt te büdös cigány” szavakat használva, majd a két rendőrtanuló a karjait hátracsavarta, nekilökte őt az áruháza falának, közben a karjait feszítve tartották, a rendőr pedig ököllel többször hasba, illetve mellen verte, majd hasra fektették, a hátára léptek, a két karját hátrabilincseltek, a bilincset annyira megszorították, hogy az neki fájdalmat okozzon. Egy hölgy – a volt élettársa – a helyszínre érkezett, mivel éppen a balesetet követően hívta fel a panaszost. Ezt követően egy másik szolgálati gépjármű érkezett a helyszínre, amivel a panaszost az Ó-i Rendőrkapitányságra szállították, a falhoz szorították, a bilincset pedig nem vették le róla. A panaszosnak igazolást állítottak ki, jegyzőkönyvbe foglalt nyilatkozatot nem tett, édesanyját szerette volna felhívni, de a rendőrségen ezt nem engedték meg. A kapitányságra érkezett a panaszos édesanyja és a volt élettársa is.

A panaszost a sérülései miatt Ó-n orvoshoz szállították. A vizsgálat során a bilincselésből származó hámsérülésen kívül más sérülést nem találtak a testén.

Szabadon engedése után úgy döntött, hogy Egerben vetet láttelelet, mondván, hogy az ó-i orvosok az ó-i rendőrökkel elfogultak. Az Egerben készült láttelelet tanúsága szerint a panaszos mellkasán öt darab bevérzés, véraláfutás, a jobb felkar mellső oldalán véraláfutás, a jobb váll hátsó részén horzsolás volt látható.

2. A balesettel érintett másik jármű vezetője és utasai, valamint az intézkedésben és a személyi szabadság korlátozásának foganatosításával érintett rendőrök egybehangzó vallomásai, és jelentései, valamint az egyik érintett személynek a Panasztestület által telefonon történt meghallgatásáról készült feljegyzés szerint 2008. július 1-jén 11.00 óra körüli időben a panaszos tolatva kívánta elhagyni az ó-i Penny Market üzlet parkolóját, miközben neki ment a mögötte álló másik járműnek. Ezután mindkét jármű vezetője, illetve a másik jármű utasai is kiszálltak járművekből. Utóbbiak a vezető szülei. Az édesapa nyugodt hangnemben kérdőre vonta a panaszost, hogy „hogyan lehet így elindulni, miért nem nézett szét”. Ettől kezdve a panaszossal nem lehetett beszélni, mert elkezdett kiabálni, hogy „mivel ő kisebbségi, mindig ő marad alul”, majd – ami miatt az édesapa is „ideges lett” – a panaszos elkezdett „szitkozódni trágárul, lekurvázta” a lányát. Az édesapa idősebb lánya is odaért, az édesapa pedig – a komolyabb összeütközést megelőzendő – gyalogosan eltávozott.

Ezután érkezett a helyszínre az intézkedő rendőr és a mellé beosztott rendészeti szakközépiskolai tanuló. Érkezésekor a rendőr azt tapasztalta, hogy a panaszos hangosan,

trágár szavakat használva, másokban megbotránkozást, riadalmat keltő, agresszív magatartást tanúsít. A rendőr is hallotta amint a másik jármű helyszínen tartózkodó – a panaszos által 18 év körüli életkorúnak vélt fiatal hölgy – vezetőjét „lekurvázza, ordít vele, miközben a bolt parkolójában levő kb. 10-15 fő mindezt látta, hallotta.”. A panaszost a rendőr figyelmeztette, hogy ne káromkodjon, beszéljen halkán, majd ha megnyugodott mondja el, hogyan történt a baleset. A panaszos a figyelmeztetés ellenére továbbra is ordított, a rendőrrel szemben is agresszív, kötekedő, az együttműködés látszatát is mellőző magatartást tanúsított, kiabált. Az intézkedő rendőr ismételt felszólította a panaszost, hogy hagyjon fel agresszív viselkedésével és kilátásba helyezte, hogy amennyiben nem tesz eleget a felszólításnak, úgy elő fogja őt állítani az Ó-i Rendőrkapitányságra mivel a szabálysértést felszólítás után is folytatja. A panaszos kijelentette, hogy a rendőr őt nem fogja előállítani, akkor ordibál, amikor akar, és olyan módon káromkodik, ahogy neki jólesik. Az intézkedő rendőr és segítői sokáig túrték a panaszos méltatlan viselkedését, és kultúrált, higgadt hangnemben intézkedtek vele szemben. Végül a rendőr a „A törvény nevében!” szavak előrebocsátásával közölte a panaszossal, hogy előállítja az Ó-i Rendőrkapitányságra és az intézkedés végrehajtásának biztosítása érdekében bilincset fog alkalmazni. Felszólította továbbá, hogy nyújtsa előre a kezeit bilincseléshez. A panaszos nem működött együtt, a bilincselésnek ellen szegült, hadonászott, így a rendőr – a tanuló segítségével – testi kényszert alkalmazva a földön hason fekvő helyzetbe hozta a panaszost, és kezeit hátrabilincselte. A tanúk elmondása szerint a panaszos „a földön vergődött” és bilincselés közben is szidalmazta a rendőrt. Ekkor a helyszínre érkezett még egy szolgálati gépjárművel további két rendőr, akik a panaszost, a megbilincselését követően elszállították. A rendőri intézkedés során a panaszost nem bántalmazták. Ekkorra a panaszos élettársa is megjelent a helyszínen és „rögtön azzal kezdte, hogy »Hol van az a 18 éves kurva, aki összetörte az autót? «”, majd megkérdezte, hol van a férje és ő is hangosan szidalmazni kezdte a rendőrt. Nyilvánvaló volt a tanúk számára, hogy a rendőr nem akar vitába bonyolódni a nővel, ezért csak annyit mondott neki, hogy szedjen ki mindent az autóból, illetve ha van vezetői engedélye, akkor el is viheti az autót, majd közölte vele, hogy a férjét bevitték a rendőrségre.

A rendőrkapitányságra történő megérkezést követően a panaszosnak az előállító helyiségben történő elhelyezése megkezdődött, amely során az ügyeletes tiszt megkérdezte, hogy kívánja-e hozzátartozójának kiértesítését, nyilatkozik-e esetleges betegségeire, kér-e ételt, az intézkedés során érte-e sérelem és emiatt kíván-e panasszal élni. A panaszos a kérdésekre azt válaszolta, hogy nem kíván senkit értesíteni, nincs olyan betegsége, ami miatt rendszeresen étkeznie kéne, továbbá közölte, hogy tudomása van arról, hogy édesanyja úton van a rendőrkapitányságra. Kijelentette, hogy az intézkedéssel szemben „van panasz, de azt a katonai Ügyészségen fogja megtenni, mivel őt a rendőrök gumibottal megverték.”.

E kijelentés alapján az ügyeletes tiszt a panaszos orvosi vizsgálatára intézkedett, akit a sérüléseiről készült, az általa és az ügyeletes tiszt által is aláírt nyilatkozattal együtt az Ó-i Kórházba szállítottak. A vizsgálat során az ügyeletes orvos a panaszos két karján a bilincselésből származó felületen, 8 napon belül gyógyuló hámsérülést rögzített az általa kiállított leleten.

Ezután a panaszost – rendőri felügyelet alatt – elhelyezték az előállító helyiségben.

A panaszos édesanyja közben a rendőrkapitányságra érkezett és kiabált a fiának. A panaszos az édesanyja hangját meghallva – amikor az intézkedő rendőr meghallgatása céljából bement az előállító helyiségbe – azt kiabálta, hogy „Anyám! Megölnek a rendőrök, gumibottal vernek! Anyám! Várj meg kint, feljelentjük mindet!”. A panaszos édesanyja válaszul azt kiabálta, hogy „Semmi baj, majd feljelentjük őket!”.

A kiabálásra a Közrendvédelmi Osztály vezetője is figyelmes lett, akinek beavatkozása – előállítás kilátásba helyezése – nyomán a kiáltozás befejeződött. Az intézkedő rendőr – harmadik kísérletet téve a panaszos meghallgatására – megkérte volna, hogy mondja

el mi történt, de az ismét kiabálni kezdett meg sem hallgatva a rendőrt. Ezután mivel az előállítás oka megszűnt és emellett a panaszos meghallgatása többszöri kísérlet ellenére is lehetetlennek bizonyult, szabadon engedték. A panaszos és az édesanyja, a kapitányságról távozva folyamatosan „kiabálva ocsmány módon gyalázta a Rendőrséget és a rendőröket.”

Ezt követően 15.30 óra körüli időben bejelentést tett a rendőrkapitányság ügyeletére, az Ó-i Kórház – korábban az ügy kapcsán megkeresett – ügyeletes orvosa és rendőri intézkedést kért, mert elmondása szerint megjelent az ambulancián a panaszos, akinek orvosi vizsgálatát hatósági megkeresés alapján aznap korábban elvégezte, és ordítva kérte tőle, hogy azonnal vizsgálja meg, és írja le, hogy őt a rendőrök gumibottal megverték. A telefonbeszélgetés során az orvos elmondta, hogy megvizsgálta a panaszost, de rajta – a korábban leírtakon kívül – külsérelmi nyomot nem talált, ezért közölte vele, hogy valótlan tartalmú orvosi igazolást nem hajlandó kiállítani. Az ügyeletes tiszt jelentésében leírta, hogy – az orvos elmondása szerint – ezt a panaszos sérelmezve ordibált, agresszív volt a magatartása, a többi beteget, valamint az ellátás rendjét zavarta, és többszöri felszólításra sem volt hajlandó a rendelőből eltávozni, a kórház biztonsági szolgálata pedig nem tudott vele szemben hathatósan fellépni.

Erre figyelemmel az ügyeletes tiszt járőröket küldött a helyszínre, akik jelentették, hogy kikerkezésükkor a panaszost nem találták ott.

Az objektumőri feladatot ellátó rendőr az ügyeletes tisztet tájékoztatta, hogy a panaszos fiútestvére a rendőrkapitányságon személyesen kért elnézést testvére és édesanyja magatartása miatt.

3. A Nyomozó Ügyészség az üggyel összefüggésben nyomozást folytatott hivatali visszaélés büntette és más bűncselekmények miatt tett feljelentés alapján. A nyomozás során a jelen határozat I/2. alpontjában megállapított – a helyszínen foganatosított intézkedéssel kapcsolatos – részletek mellett az ügyészség a következő megállapításokat tette.

A panaszos gyermekkorú fián kívül mind a hét tanú vallomásának ellentmondóan nyilatkozott a rendőri intézkedésről. A panaszos által tanúként megnevezett egyik személy elmondta, hogy ő nem volt tanúja az ominózus rendőri intézkedésnek, nem tudja, hogy a panaszosnak milyen ügye van, és miért idéztette őt.

Az ügyészség által kirendelt igazságügyi orvosszakértő – a panaszos által az ügyészség elé tárt képfelvételek alapján kialakított – véleménye szerint a „...valószínűleg csuklótáji, haránt irányú vérbeszűrődés kialakulhatott a bilincselés következtében, a kényszerintézkedés során. Ezen elváltozás önmagában nem bizonyítja az indokoltnál szorosabb bilincselés megtörténtét.”. A panaszos sérüléseinek keletkezési időpontja „...pontosan nem határozható meg, tekintettel arra, hogy a vizsgáló orvos idősülő sérülésre utaló jeleket nem dokumentált, és ilyen (meg nem határozott időpontban készült) képeken sem észlelhető, az véleményezhető, hogy nevezett sérülései az orvosi ellátást megelőző 24-48 órás időtartamon belül keletkezettek, melynek megfelelhet a 2008. július 01. délelőtti időpont is.”. A testen található sérülések keletkezettek a „...nevezett földre történő leszorítása, megbilincselése következtében. Bántalmazásra, ütlegelésre jellegzetes sérülések a dokumentációban nem lelhetők fel, ez alapján a rendőri intézkedésen túlmutató bántalmazásra utaló jellegzetes elváltozások nem bizonyíthatóak.”.

Ellentmondás merült fel a vallomások között a tekintetben, hogy a helyszínen egy vagy két rendészeti szakközépiskolai tanuló volt jelen. Az ellentmondást az Ó-i Rendőrkapitányság vezetőjének hivatalos írásbeli tájékoztatása oldotta fel, mely szerint a helyszínen egy tanuló volt jelen.

A nyomozás során megállapítást nyert, hogy a panaszossal szemben „... a személyes szabadságot korlátozó intézkedésre, a kényszerítő eszközök alkalmazására, valamint az előállítására jogszerűen került sor.”. Az ügyészség az intézkedés jogalapját illetően részletesen kifejti, hogy a panaszos „...az intézkedésnek önként nem vetette magát alá, ellenállt, ezért vele szemben az Rtv. 47. §-a alapján testi kényszert, míg az Rtv. 48. § d./ pontja alapján bilincs alkalmazására került sor. A fentiekre figyelemmel, a panaszossal szemben a testi kényszer és a bilincs alkalmazásának törvényi feltételei fennállnak, azokat a rendőr „...jogszerűen – a szabálysértés súlyára, az elkövető személyére is tekintettel – arányosan alkalmazta, így annak ellenére, hogy a jogszerű eljárás következtében a panaszos sérülést szenvedett – a bántalmazás hivatalos eljárásban büntetnének, valamint könnyű testi sértés vétségének tényállási elemei nem valósultak meg.”.

Mindezek alapján az ügyészség – mivel a nyomozás adatai alapján bűncselekmény nem volt megállapítható, és az eljárás folytatásától sem várható eredmény – a nyomozást megszüntette.

4. A Panasztestület a rendelkezésre álló láttelepekben leírtak között feszülő ellentmondások tisztázására felkérte az Igazságügyi Szakértői és Kutató Intézetek Budapesti Orvosszakértői Intézetét (a továbbiakban: Intézet).

Az Intézet szakértői véleményében kifejtette, hogy az e-i traumatológiai ügyeleten rögzített sérüléseket (lásd 1. pont utolsó bekezdését) elszenvedhette a panaszos, azok gyógytartama büntetőjogi szempontból 8 napra volt tehető. Az e-i traumatológiai ügyeleten rögzített leletben nem szerepel a leírt elváltozások pontos anatómiai elhelyezkedése, nagysága jellege, elszíneződése. Ezért sem az elváltozás pontos keletkezési mechanizmusának, sem keletkezési időpontjának megállapítására nem alkalmas a leírás. Az Intézet szakvéleménye szerint előfordul, hogy kisebb felületen zúzódások esetén a sérülés csak több órával a keletkezését követően válik észlelhetővé, a sérülések korrekt leírásának hiányában „az elvi valószínűségeknél határozottabban a sérülések tekintetében nyilatkozni nem lehet.”. Az Intézet szakvéleménye összegzésként nyomatékosan kijelenti, hogy elvileg nem zárható ki, hogy a sérülések a rendőri intézkedés alatt keletkeztek, ahogy az sem, hogy azok az Ó-i orvosi vizsgálatokat követő behatások eredményei lennének, így e két elvi lehetőség közül valamelyik kizárására határozott szakértői megállapítás nem tehető.

II.

A rendelkezésre álló adatokra – panasz, rendőri jelentések, feljegyzés, ügyészségi vizsgálat során keletkezett okiratok, orvos szakértői vélemények – tekintettel döntésem alapjául az alábbi tényállást állapítottam meg.

2008. július 1-jén 11.00 óra körüli időben a panaszos tolatva kívánta elhagyni az ó-i Penny Market üzlet parkolóját, miközben neki ment a mögötte álló másik járműnek. Ezután mindkét jármű vezetője, illetve a másik jármű utasai is kiszálltak. Utóbbiak a vezető szülei. Az édesapa nyugodt hangnemben kérdőre vonta a panaszost, hogy „hogyan lehet így elindulni, miért nem nézett szét”. Ettől kezdve a panaszossal nem lehetett érdemben beszélni, mert elkezdte kiabálni, hogy „mivel ő kisebbségi, mindig ő marad alul”, majd – ami miatt az édesapa is „ideges lett” – a panaszos elkezdte minősíthetetlen hangnemben szidalmazni a lányát. A másik jármű utasainak idősebb lánya is odaért, az édesapa pedig, hogy a komolyabb összeütközést megelőzze, gyalogosan távozott.

Ezután érkezett a helyszínre az intézkedő rendőr és a mellé beosztott rendészeti szakközépiskolai tanuló. Érkezésükkor a rendőr azt tapasztalta, hogy a panaszos hangosan, trágár szavakat használva, másokban megbotránkozást, riadalmat keltő, agresszív magatartást tanúsít. A rendőr többször is hallotta amint a másik jármű helyszínen tartózkodó – a panaszos által 18 év körüli életkorúnak vélt fiatal hölgy – vezetőjét súlyosan sértő kifejezésekkel illeti. Ezt a bolt parkolójában levő kb. 10-15 fő is látta, hallotta. A panaszost a rendőr figyelmeztette, hogy ne káromkodjon, beszéljen kultúraltan, majd ha megnyugodott mondja el, hogyan történt a baleset. A panaszos a figyelmeztetés ellenére továbbra is ordított, a rendőrrel szemben is agresszív, kötekedő, az együttműködés látszatát is mellőző magatartást tanúsított, kiabált. Az intézkedő rendőr ismételt felszólította a panaszost, hogy hagyjon fel agresszív viselkedésével, és kilátásba helyezte, hogy amennyiben nem tesz eleget a felszólításnak, úgy elő fogja őt állítani az Ó-i Rendőrkapitányságra, mert a szabálysértést felszólítás után folytatja. A panaszos kijelentette, hogy a rendőr őt nem fogja előállítani, akkor ordibál, amikor akar, és olyan módon káromkodik, ahogy neki jólesik. Az intézkedő rendőr és segítője sokáig tűrte a panaszos megbotránkozató viselkedését, és kultúralt, higgadt hangnemben intézkedtek a vele szemben. Végül a rendőr a „A törvény nevében!” szavak előrebocsátásával közölte a panaszossal, hogy előállítja az Ó-i Rendőrkapitányságra és az intézkedés végrehajtásának biztosítása érdekében bilincset fog alkalmazni. Felszólította továbbá, hogy nyújtsa előre a kezeit bilincseléshez. Az intézkedés során a panaszos nem működött együtt, a bilincselésnek ellenszegült, hadonászott, így a rendőr – a tanuló segítségével – testi kényszert alkalmazva a földön fekvő helyzetbe hozta a panaszost, és kezeit hátrabilincselte. A panaszos „a földön vergődött” és bilincselés közben is szidalmazta a rendőrt. Ekkor a szolgálati gépjárművel helyszínre érkezett további két rendőr, akik a bilincselést követően a panaszost rögtön elszállították. A rendőri intézkedés során a panaszost nem bántalmazták. A panaszos a testi kényszer helyszínen alkalmazott módjához és a bilincseléshez képest túlzott sérüléseket nem szenvedett.

Ekkorra a magát a panaszos élettársának kiadó hölgy is megjelent a helyszínen és szintén súlyosan sértő kifejezéssel illette a másik jármű vezetőjét, a párja felől érdeklődött majd hangosan szidalmazni kezdte a rendőrt. A rendőr nem bonyolódott vitába a nővel, felszólította, hogy szedjen ki mindent az autóból, illetve tájékoztatta, hogy ha van vezetői engedélye, akkor el is viheti az autót, illetve közölte, hogy a panaszost – közben – bevitték az Ó-i Rendőrkapitányságra.

A rendőrkapitányságra történő megérkezést követően megkezdődött a panaszos elhelyezése, amely során az ügyeletes tiszt megkérdezte, hogy kívánja-e hozzátartozójának kiértesítését, nyilatkozik-e esetleges betegségeire, kér-e ételt, az intézkedés során érte-e sérelem és emiatt kíván-e panasszal élni. A panaszos a kérdésekre azt válaszolta, hogy nem kéri hozzátartozójának kiértesítését, nincs olyan betegsége, ami miatt rendszeresen étkeznie kéne, tudomása van arról, hogy édesanyja úton van a rendőrkapitányságra. Kijelentette, hogy az intézkedéssel szemben panasszal fog élni a katonai ügyészségen, mivel őt a rendőrök gumibottal megverték.

E kijelentés alapján az ügyeletes tiszt a panaszos orvosi vizsgálatára intézkedett, akit a sérüléseiről készült, az általa és az ügyeletes tiszt által is aláírt nyilatkozattal együtt az Ó-i Kórházba szállítottak. A vizsgálat során az ügyeletes orvos a panaszos két karján a bilincselésből származó felületen, 8 napon belül gyógyuló hámsérülést rögzített az általa kiállított leleten.

Ezután a panaszost – rendőri felügyelet alatt – elhelyezték az előállító helyiségben.

A panaszos édesanyja közben a rendőrkapitányságra érkezett és kiabált a fiának, aki kiabálva válaszolt neki. A kiabálásra a Közrendvédelmi Osztály vezetője is figyelmes lett, akinek beavatkozása nyomán a kiáltozás befejeződött. Az intézkedő rendőr – harmadik

kísérletet téve a panaszos meghallgatására – megkérte volna, hogy mondja el mi történt, de az ismét kiabálni kezdett meg sem hallgatva a rendőrt.

Ezután az előállítás okának megszűnésére hivatkozva a 2008. július 01-jén 11.15 órától 14.45 óráig tartó előállítását megszüntetve, szabadon engedték a panaszost, aki az édesanyjával a kapitányságról távozva folyamatosan „kiabálva ocsmány módon gyalázta a Rendőrséget és a rendőröket.”.

Ezt követően 15.30 óra körüli időben bejelentést tett a rendőrkapitányság ügyeletére az Ó-i Kórház korábban az ügy kapcsán megkeresett ügyeletes orvosa és rendőri intézkedést kért, mert elmondása szerint megjelent az ambulancián a panaszos, akinek orvosi vizsgálatát hatósági megkeresés alapján aznap korábban elvégezte, és ordítva kérte tőle, hogy azonnal vizsgálja meg, és írja le, hogy őt a rendőrök gumibottal megverték. A telefonbeszélgetés során az orvos elmondta, hogy megvizsgálta a panaszost, de rajta – a korábban leírtakon kívül – külsérelmi nyomot nem talált, ezért közölte vele, hogy valótlan tartalmú orvosi igazolást nem hajlandó kiállítani. Ezt a panaszos sérelmezve hangoskodott, agresszív a magatartásával a többi beteget, valamint az ellátás rendjét zavarta, és többszöri felszólításra sem volt hajlandó a rendelőből eltávozni, a kórház biztonsági szolgálata pedig, nem tudott vele szemben hathatósan fellépni. Erre figyelemmel az ügyeletes tiszt járőröket küldött a helyszínre, akik kikerkezésükkor a panaszost már nem találták ott.

A panaszos az E-i M. F. Kórház rendelőintézetében jelentkezett ismételten orvosi vizsgálatra, ahol a mellkasán öt darab bevérzést, véraláfutást, a jobb felkar mellső oldalán véraláfutást, a jobb váll hátsó részén horzsolást regisztráltak.

Az objektumőri feladatot ellátó rendőr az ügyeletes tisztet tájékoztatta, hogy a panaszos fiútestvére a rendőrkapitányságon személyesen kért elnézést testvére és édesanyja magatartása miatt.

A panaszról készült jegyzőkönyvbe foglalt azon állításokat, miszerint a rendőr a kikerkezéskor majd azt követően a helyszínen, továbbá rendőrkapitányság épületében a panaszost becsmérelte, továbbá tetteleg bántalmazta, az ügyészi vizsgálat során beszerzett bizonyítékok egybehangzóan cáfolják, ezért azokat bizonyítékként nem vettem figyelembe, a tényállásból azokat mellőztem. Ugyanezen oknál fogva nem vettem figyelembe a panaszos ama kijelentését, hogy a panaszos kérte ugyan, ám a rendőrök nem engedték meg, hogy az édesanyját felhívja az előállítás tartama alatt.

III.

Az ügy tárgyát képező rendőri intézkedés jogalapja az Rtv-ben foglaltaknak megfelelő¹. A panaszos az Ó-i Rendőrkapitányságtól kért segítséget, mivel bejelentése szerint közlekedési baleset érintette volt és rendőri intézkedést kért.

---

¹ A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 13. § (1) bekezdése szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van. A törvény 29. § (1) bekezdése alapján a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

A panaszosnak a kikerkező rendőr által tapasztalt magatartása, verbális agresszivitása, hadonászása, illetve e magatartás többszöri felszólítás ellenére történő folytatása egyrészt zavarta az intézkedés gyors, szakszerű kivitelezését, másrészt indokolatlanul agresszív viselkedése riadalomkeltésre is alkalmas volt. A rendőr intézkedésének biztosítása céljából többször megkérte a panaszost, hogy nyugodjon meg, ne használjon szükségtelenül durva, másokat személyükben sértő, és megbotrántoztató kifejezéseket, hanem mondja el, hogyan történt a baleset. A panaszos intézkedést zavaró magatartásával nem hagyott fel, ezért a rendőr a jogszabályi előírásoknak megfelelően² figyelmeztette, hogy a durva, megbotrántoztató és a rendőri intézkedést zavaró magatartás további folytatása esetén – mivel a szabálysértést felszólítás ellenére tovább folytatja³ – elő fogja állítani az Ó-i Rendőrkapitányságra. A panaszos ezek után már a rendőri felszólításban kilátásba helyezett joghátrányok alkalmazásával kapcsolatban is kijelentette, hogy márpedig a rendőr vele szemben nem fog intézkedni, ő azt nem engedi. Ekkor – mivel a jogszabályi feltételek fennálltak – (lásd.: 3. lábjegyzet) a rendőr a panaszos előállítása mellett döntött, ennek tényét – és a bilincs alkalmazásának szándékát – közölte vele, majd felszólította, hogy nyújtsa ki a kezét, hogy megbilincselje. A panaszos a bilincselést – ellenszegülésével – meg kívánta hiusítani, mivel kezeit nem nyújtotta előre, azokkal hadonászott, ami miatt törvényesen⁴ testi kényszer alkalmazott a rendőr a panaszossal szemben, mert az intézkedés eredményessége ezzel volt biztosítható. Amint arra az Rtv. 48. §-hoz fűzött indokolás utal, a bilincs – többek között – a további ellenszegülés megakadályozására szolgáló megelőző, védelmi jellegű kényszerítőeszköz, ennél fogva alkalmazása előzetes ellenállás tanúsítása nélkül is szóba jöhetett a panaszossal szemben történt intézkedés során.

Az előállítást követően az orvosi vizsgálatra a törvényi előírásoknak⁵ megfelelően sor került. A leletet a Rendőrségnek nem áll módjában felülvizsgálni, a rendőr törvényi kötelessége a szükséges orvosi vizsgálat, illetve ellátás biztosítása, ez pedig megtörtént.

Az orvosi vizsgálatok, illetve a Nyomozó Ügyészség eljárása sem talált a rendőrök általi bántalmazásra utaló bizonyítékokat.

---

² A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007 (XII. 23.) IRM rendelet 4. § (3) bekezdése szerint, ha az intézkedés alá vont a rendőr felszólításának nem tesz eleget, az intézkedő rendőr „A törvény nevében!” felszólítással figyelmezteti, hogy szigorúbban lép fel.

³ A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 33. § (2) bekezdés f) pontja szerint a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatja, illetőleg akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható, továbbá akitől tárgyi bizonyítási eszközt kell megszerezni, vagy elkobzás alá eső dolgot kell visszatartani.

⁴ A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 47. § szerint a rendőr - intézkedése során - az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszer) alkalmazhat.

A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007 (XII. 23.) IRM rendelet 59. § (1) bekezdés szerint a kényszerítő eszköz alkalmazása feltételeinek fennállása esetén testi kényszer akkor kell alkalmazni, ha a rendőri erőfölény vagy az intézkedés alá vont személy állapota, magatartása folytán a rendőri intézkedés eredményessége ezzel biztosítható.

⁵ A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 17. § (2) bekezdése szerint a rendőri intézkedés során a kényszerítő eszköz alkalmazása esetén lehetőleg kerülni kell a sérülés okozását, az emberi élet kioltását. Az intézkedés folytán megsérült személy részére - amint ez lehetséges - segítséget kell nyújtani, szükség esetén a rendőr gondoskodik arról, hogy a sérültet orvos elláthassa, kórházi elhelyezése esetén a hozzátartozó vagy más, a sérülttel kapcsolatban álló személy erről értesüljön.

Álláspontom szerint a kapitányság nem járt el helyesen, amikor a panaszost szabadon engedte, mivel a szabálysértési őrizetbe vétel feltételei fennálltak⁶.

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

IV.

A Panasztestületnek az ügyre vonatkozó állásfoglalásában tett egyes megállapításaival – a jelen határozat indokolási részének III. pontjában foglaltakon túlmenően – az alábbiak szerint nem értek egyet.

1. Az előállítás és a kényszerítőeszköz alkalmazásainak jogalapja.

A Panasztestület állásfoglalása IV. pont 3. bekezdésében kifejti, hogy az intézkedő rendőr a jelentésében a panaszos agresszív, hangoskodó viselkedését olyan magatartásnak minősítette, *„ami kimeríti a rendőri intézkedésnek való ellenszegülés fogalmát, ezért az Rtv. 19. § (2) bekezdése alapján intézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazására nyílt volna lehetősége.”*

A panasztestület állásfoglalásában alább kifejti, hogy ezzel ellentétben a *„rendőrségi iratokban más helyeken a kényszerítő eszközök alkalmazásának jogalapjaként az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontja szerepel, amely alapján lehetőség van a szabálysértést felszólítás után is folytató személy előállítására.”*. A két adat – ellentmondás – figyelembevételével a panasztestület az előállítás és a bilincselés jogalapját megkérdőjelezhetőnek tartja.

Álláspontom szerint az ellentmondás látszólagos, ugyanis a rendőr – az általa tett feljelentésben leírtak szerint – az első felszólítást követően helyezte kilátásba a panaszos előállítását. Így az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontjában foglalt tényállás már megvalósult, hiszen a panaszos „megbotránkoztató magatartását” (garázdaság) a felszólítást követően is folytatta. Az a tény, hogy ennek foganatosítására csak több további felszólítás után került sor az intézkedő rendőr konfliktus kerülő, a panaszos megnyugvását elősegítő szándékát bizonyítja, és nem az azt követő intézkedések jogalapját teszi kérdésessé.

A panaszos magatartásának jogellenességén (szabálysértési tényállásszerűségén) és ebből következően az intézkedés jogszerűségén nem változtat az a körülmény, hogy a rendőri jelentésben a rendőr eltérő megfogalmazást használ. Ezért nem értek egyet azzal a megállapítással, hogy a lényeges tények ismeretében nem dönthető el – és a panaszos számára sem derül ki egyértelműen – *„hogy mennyiben állnak fenn a kényszerítőeszközök alkalmazásának jogszabályi feltételei.”*

---

⁶ A szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény 77. § (1) bekezdése szerint a rendőrség elzárással is sújtható szabálysértés esetén - ha tettenérésre kerül sor - az eljárás alá vont személyt gyorsított bírósági eljárás lefolytatása céljából őrizetbe veheti.

(2) A szabálysértési őrizet a bíróság érdemi határozatának meghozataláig, de legfeljebb hetvenkét óráig tart. Az eljárás alá vont személyt nyomban szabadon kell bocsátani, ha a szabálysértési őrizet tartama alatt a bíróság a gyorsított eljárást nem folytatta le, vagy nem szabott ki elzárást.

A feljelentés tanúsága szerint ugyanis az intézkedő rendőr a panaszossal azt közölte, hogy szabálysértés továbbfolytatása miatt fogja előállítani, ha nem hagy fel „megbotránkoztató viselkedésével”. A panaszossal közölt tények, valamint a társadalmi együttélés – felnőtt emberek által ismert – alapvető általános szabályai alapján a panaszosban a kétely sem merülhetett fel a rendőr figyelmeztetése és további intézkedése jogszerűségével kapcsolatban.

2. Nem tudom elfogadni a Panasztestület azon gondolatmenetét, amelynek eredményeként arra a következtetésre jutott, hogy az adott intézkedési szituációban „...*megelőzhető lett volna a kényszerintézkedéseket igénylő helyzet kialakulása...*”, illetve „...*elkerülhető lett volna a kényszerítő eszközök alkalmazása.*”.

A panaszos kért telefonon rendőri segítséget, egy olyan balesetben, amelyben az anyagi kár főként a festés megkarcolódásában merült ki, személyi sérülés nem történt. A panaszos ettől a pillanattól kezdve nem volt hajlandó a helyszínen levő, majd az ott később megjelenő emberek – emberi méltóságukból fakadó – becsületét tiszteletben tartó kommunikációra, együttműködésre, a másik jármű vezetője és utasai, a helyszínre érkező rendőrök és a tanuló tekintetében sem, akiknek a becsülete – más ember becsületével azonos – tiszteletet érdemel, és végső soron azonos jogi védelem alá esik.

A panaszos ezen elfogadhatatlan, durva és indulatos magatartása – minden valószínűség szerint – ép lélektani alapokon nyugodott, így magatartásáért a felelősséget viselnie kell az Rtv. V. és VI. fejezeteiben foglalt rendőri intézkedések és kényszerítőeszközök alkalmazása vonatkozásában is, hiszen a hirtelen fellépő indulatát – melyre időt az intézkedő rendőr a tényállásban megállapítottak szerint, illetve jelen pont 1. alpontjában leírtaknak megfelelően biztosított – le kellett volna tudni csillapítania, ha akarja. A panaszos hozzáállásával, együttműködő készségének teljes hiányával összefüggésben rendelkezésre álló adatok alapján valószínűnek tekinthető, hogy a kényszerítőeszközök megelőzése érdekében a Panasztestület által javasolt „elkülönítés” fogatosítása ugyancsak kényszerítőeszköz alkalmazását tette volna szükségessé, vagyis célját nem érthette volna el, és további, szükségtelen konfliktust idézett volna elő.

A panaszosnak a rendőr helyszíni intézkedése, majd az előállítás tartama alatt, illetve ezt követően az Ó-i Kórházban tanúsított magatartása alapján megalapozottan lehet következtetni arra, hogy – bár tudott volna – mégsem volt hajlandó indulatos viselkedésén változtatni.

3. A kényszerítő eszköz alkalmazása során a szükségesnél súlyosabb sérülések okozása.

A Panasztestület az orvosi leletek tartalmában rejlő ellentmondás feloldására felkérte az Intézetet, amelynek a kérdésekre adott válaszait tényszerűen közli az állásfoglalás II. pontja 16. alpontjának utolsó bekezdésében. Eszerint „...*elvileg nem zárható ki, hogy a dokumentált sérülések a rendőri intézkedés során keletkeztek...*” majd szintén tényszerűen közli az Intézet válaszában azon részét is melyben kifejti, hogy „...*egyértelműen az sem zárható ki, hogy az ó-i orvosi vizsgálatok időpontját követően keletkeztek a sérülések, de a konkrét esetben ennél határozottabb szakértői megállapítások a sérülések korrekt leírásának hiányában nem tehetők.*”. Az Intézet szakvéleményében azt is leírja, hogy „Az e-i

traumatológiai ügyeleten rögzített leletben nem szerepel a leírt elváltozások pontos anatómiai elhelyezkedése, nagysága, jellege, elszíneződése. Ezért sem az elváltozás pontos keletkezési mechanizmusának, sem keletkezési időpontjának megállapítására nem alkalmas a leírás.”

Az említett orvosszakértői intézeti megállapítások ismeretében azonban a Panasztestület, állásfoglalásának IV. pont 4. alpont ötödik bekezdésében először arra a következtetésre jut, hogy „A sérüléseket – jellegükre, elhelyezkedésükre és számukra tekintettel – még az a szemtanú által elmondott körülmény sem teszi elfogadhatóvá, hogy a panaszos földre fektetése alatt is »feszengett«. Ezek a sérülések semmiképpen nem nevezhetők szokásosnak, és nem tekinthetők a testi kényszer és a bilincs alkalmazásával együtt járóknak.”

Ugyanezen alpont hatodik bekezdésében a megkezdett gondolatmenetet folytatva megállapítja, hogy „...a második Ó-n végzett orvosi vizsgálat és az e-i vizsgálat (ahol már rögzítették a panaszos sérüléseit) között eltelt viszonylag rövid idő, a szemtanú és a panaszos elmondásainak részleges egybehangzása, a rendőri jelentések e tekintetben hiányos volta miatt, valamint a panaszos egyéb hasonló sérülése (bilincsnym), illetve általában az eset összes körülményének mérlegelése alapján nem tekinthető ésszerű alternatívának az, hogy a panaszos a sérüléseit az ó-i orvosi vizsgálat után szerezte.”

Itt meg kívánom jegyezni, hogy a panaszos és a tanúk elmondása az eset vonatkozó részéről annyiban hangzik egybe, hogy a rendőr és a tanuló a panaszost a földön hason fektetve bilincselte meg. A rendőrök általi tetteleg bántalmazást a két meghallgatott tanú kifejezetten cáfolja, és – hangsúlyozom – az Intézet szakvéleménye sem erősítette azt meg, mégis a Panasztestület alábbi feltételezésének középpontjában ez áll.

A Panasztestület végkövetkeztetésként megállapítja, hogy „...az az álláspont tűnik megalapozottabbnak, amely szerint a panaszos sérülései az általa panaszolt rendőri intézkedés során, a kényszerítő eszközök alkalmazásához járult (esetleg részben akár szándékosan, megtorló jelleggel is, de ez egyértelműen nem állapítható meg), mintegy többletelemként. Ez pedig, a fentebb írtak miatt a Rendőrség eljárása során teljességgel elfogadhatatlan, aránytalan, jogszabályellenes; és megvalósította a panaszos testi épségéhez fűződő alapvető jogának olyan mértékű sérelmét, amely eléri azt a szintet, hogy a Testület a súlyos alapjogsérelmet megállapító állásfoglalását erre alapozhassa.”

A Panasztestületnek e gondolatmenetével nem értek egyet, magam azon az állásponton maradok, hogy azonos valószínűséggel tartja elfogadhatónak a sérülések intézkedés alatti és az azt követő időben történt bekövetkezésének lehetőségét a szakvélemény. A Panasztestület az Intézet sokszor idézett, perdöntőnek semmiképpen sem minősíthető választ tartalmazó szakvéleményén alapuló, majd a továbbiakban egymásra épülő feltételezések logikai láncolata útján levont következtetésében zárójelben, szándékos megtorlással – ez esetben tehát bűncselekménnyel – gyanúsítja meg az intézkedő rendőrt és a rendészeti szakközépiskolai tanulót, mondván „...*(ez egyértelműen nem állapítható meg),...*”. A fent citált feltételezések sora nem adhat alapot a rendőrként szolgálatot teljesítő, illetve erre a pályára készülő, jelen esetben intézkedést foganatosító személyek jogszerű intézkedését érintően az állásfoglalásban tett súlyos kijelentésekre, megállapításokra.

A Rendőrségnek továbbra is célja, hogy a jövőben az állampolgárok által benyújtott panaszok alapján kidolgozott testületi állásfoglalások figyelembevételével az intézkedések törvényessége, szakszerűsége, kulturáltsága folyamatosan javuljon.

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény XII. fejezete;
- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 326. § (7) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 100.§ (1) bekezdés a) pontja valamint a 109. § (1) és (3) bekezdése;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 13. § (1) bekezdése, 17. § (2) bekezdése, 29. § (1) bekezdése, 33. § (2) bekezdés f) pontja, 37. §-a, 47. §-a, 92. § (1) bekezdése, a 93/A § (7) és (9) bekezdései;
- a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet 4. § (3) bekezdése, 59. § (1) bekezdése.

A Rendőrség hatásköre és illetékessége a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 92. § (1) bekezdésének, valamint a 93/A. § (7) bekezdésének a rendelkezésein alapul.

Budapest, 2009. május ,, ,,,

Dr. Bencze József r. altábornagy